

ALENA PROKOPOVÁ / 6. 9. 2016

Zloději zelených koní

Nový film režiséra Dana Wlodarczyka vypráví o hledání svobody ve světě kopáčů vltavínů.

Foto: CinemArt

Najít v české realitě téma pro dobrodružné drama není snadné. Nový film režiséra Dana Wlodarczyka však potvrzuje, že filmaři mohou vhodná prostředí i náměty objevit prostřednictvím literatury. Film *Zloději zelených koní*, který do českých kin distribuuje společnost CinemArt, se inspiroval stejnojmenným románem Jiřího Hájíčka. Spisovatel, který v září oslaví devětačtyřicátiny, je svým dílem i životem spjatý s jižními Čechami a svou románovou prvotinu vydal v roce 2001 v nakladatelství Host. *Zloději zelených koní* Hájíček potvrdil svou příslušnost k realistickému proudu současné české literatury. Hrdiny příběhu jsou hledači vltavínů, pro které se nelegální získávání vzácných kamenů stalo nekontrolovatelnou vášní.

„O vltavínech jsem přemýšlel jako o látce pro filmový příběh už dlouho,“ vysvětluje režisér Dan Wlodarczyk, který se ujal úkolu Hájíčkův román adaptovat pro film.

„Nabízejí se samy: je v nich tajemství, je v nich dobrodružství. Vlastně jsem se divil, že o nich ještě žádný film nevznikl. A o zlatokopech vltavínů se už z podstaty věci neví nic.“

Sám autor předlohy se ještě jako gymnazista připojil k jedné partě hledačů. Potvrzuje, že před rokem 1989 bylo kopání vltavínů spíš záležitost sběratelů či mineralogů. Hlavním hrdinou jeho románu (i filmové adaptace) je tak zběhlý student geologie Pavel, který se z Prahy přestěhuje do Jindřichova Hradce za svou přítelkyní Karolínou. S hlavou plnou „londonovské“ romantiky se mladý muž připojí k partě zlatokopů, do níž přivede i svého nového kamaráda Kačmara.

Ve filmu je jedním z důležitých posunů oproti předloze aktualizace: Hájíčkův příběh se odehrává v průběhu deseti let, počínaje koncem osmdesátých let. (Publicista Jiří Staněk román dokonce vnímal jako jednu z mála prozaických prací, které kriticky zkoumají a hodnotí přelomové období revoluce.) Autoři filmu se však soustředili na nadčasové rysy vyprávění a komornější, dramatický příběh. Román je totiž napsaný v ich formě a odpichuje se od myšlenek a pocitů hlavního hrdiny. Důležitou roli v předloze i ve filmovém vyprávění ovšem hraje prostředí jižních Čech.

„*Zloději zelených koní* jsou příběhem se silným regionálním akcentem – nikde jinde než na jihočeském venkově se odehrávat nemůže, protože nikde jinde vltavíny prostě nenajdete,“ vysvětluje Włodarczyk, který svůj celovečerní debut – neobvyklou romanci *Indián a sestřička* – před deseti lety situoval na Šumavu.

Devětačtyřicetiletý režisér svůj film charakterizuje jako dobrodružné sociální drama z východní Evropy. Důležitý je pro něj však především samotný příběh, od nějž se odvozuje žánr. *Zloději zelených koní* se podle něj přiklání k žánru easternu, o žádné ryzí chlapecké dobrodružství však nejde – už proto, že v životech hrdinů hrají velmi důležitou roli ženy. Nezaměstnaný zemědělec Kačmar (Pavel Liška) se snaží prostřednictvím nelegální těžby vltavínů uživit rodinu, jeho přítel Pavel v podání Marka Adamczyka zase touží získat nezávislost na manželce Karolíně (Jenovéfa Boková). Existence na hraně zákona poskytuje oběma hrdinům peníze, svobodu a nezávislost, ale také vyžaduje těžkou fyzickou dřinu. Při kopání vltavínů jde navíc často o život, což se nelíbí zvláště Karolíně. Snaží se manžela přesvědčit, aby kopání nechal, Pavel je však svými „zelenými koňmi“ natolik posedlý, že se odmítá vrátit do normálního světa. Napětí mezi Pavlovým mužským světem a přirozenými ženskými touhami jeho partnerky má navíc své příčiny v minulosti.

„Románová předloha je hlavně o zlatokopecké horečce, my jsme z ní vytáhli spíše motiv svobody a volnosti,“ poznamenává Dan Włodarczyk, který na scénáři *Zlodějů zelených koní* spolupracoval se svou manželkou Hanou a s úspěšným kolegou Petrem Jarchovským. „Film se týká té – myslím dost všeobecné – touhy uniknout čím dál těsnějším chapadlům pravidel, příkazů a zákazů, kterými jsme tady v Evropě sešněrováni. Zlatokop je opakem byrokrata.“

Zloději zelených koní mají v kinech premiéru 8. září a v distribuci jsou doplněni předfilmem – krátkým animovaným snímkem *Strom* režisérky a výtvarnice Lucie Sunkové (v Revui Filmového přehledu jsme o něm psali tady: <http://www.filmovyprehled.cz/Revue/Fokus/Strom>).

Zloději zelených koní (Česká republika 2016), režie: Dan Włodarczyk, scénář: Hana Włodarczyková, Dan Włodarczyk, Petr Jarchovský (na motivy románu Jiřího Hájíčka), kamera: Richard Řeřicha, hudba: Juraj Dobrákov, střih: Marek Opatrný, hrají: Pavel Liška, Marek Adamczyk, Jenováfa Boková, Gabriela Míčová, Šárka Vaculíková, Bolek Polívka a další. CinemArt, 90 min. Premiéra: 8. září 2016.